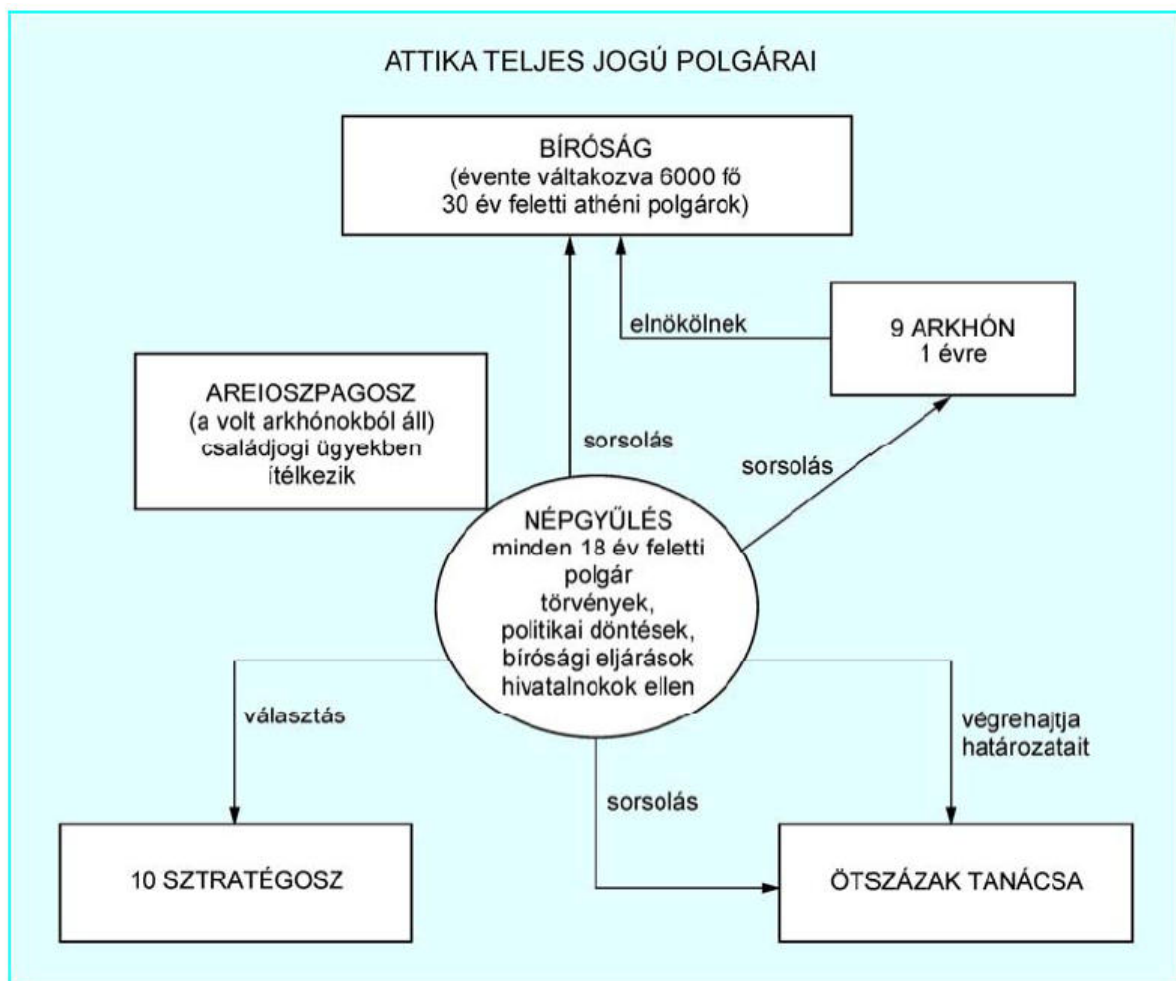

1. Az alábbi feladat az athéni demokráciával kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a Kr. e. V. századi athéni demokrácia működését! Térjen ki arra, hogy az intézményrendszer kiknek és miként biztosította a demokratikus jogok gyakorlását!

„Olyan alkotmánnyal élünk, amely nem igazodik szomszédaink törvényei után, s inkább mi magunk szolgálunk például, mintsem hogy utánoznánk másokat, a neve pedig, mivel nem kevesekre, hanem a többségre támaszkodik: demokrácia. Törvényeink szerint a személyes ügyeket tekintve, mindenki egyenjogú, de ami a megbecsülést illeti, hogy a közösség előtt kinek miben van jó híre, itt nem a társadalmi helyzet, hanem a kiválóság ér többet, és ha valaki olyasmire képes, ami a város javára van, szegény sorsa és így jelentéktelen társadalmi rangja nem áll útjában. A szabadság szellemében intézzük el közügyeinket.” (Thuküdidész: Periklész beszéde Athén politikai berendezkedéséről)

2. A feladat az ókori Görögországgal kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei alapján, miként értékeli a két szerző az athéni demokráciát! Elemezze az eltérő vélekedések okait!

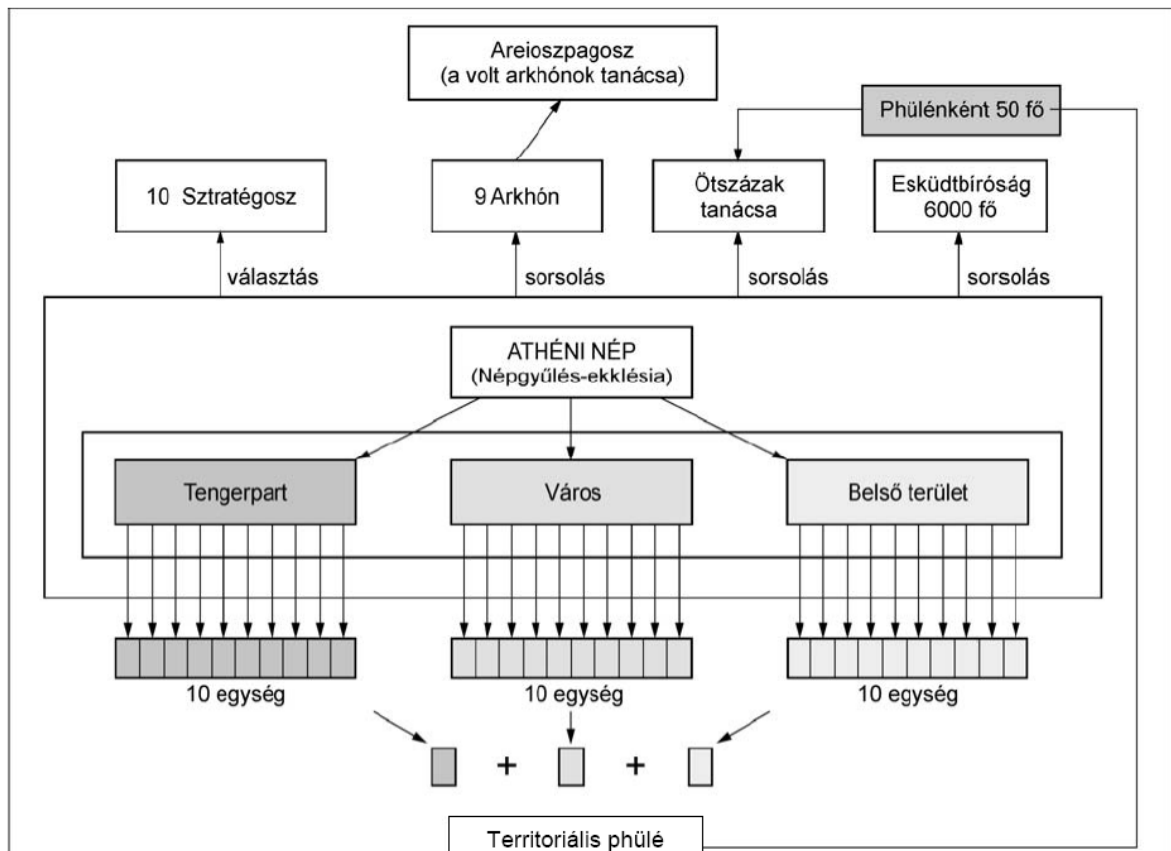
„Olyan alkotmánnyal élünk, amely nem igazodik szomszédaink törvényei után, s inkább mi magunk szolgálunk például, mintsem hogy utánoznánk másokat. A neve pedig, mivel nem kevesekre, hanem a többségre támaszkodik: demokrácia. Törvényeink szerint a személyes ügyeket tekintve, mindenki egyenjogú, de ami a megbecsülést illeti, hogy a közösség előtt kinek miben van jó híre, itt nem a társadalmi helyzet, hanem a kiválóság ér többet, és ha valaki olyasmire képes, ami a város javára van, szegény sorsa és így jelentéktelen társadalmi rangja nem áll útjában. A szabadság szellemében intézzük el közügyeinket, és mindennapi tevékenységeink során nem válunk gyanakvókká egymással

szemben, nem haragudva meg szomszédunkra, ha egyszer a maga kedve szerint cselekszik, és nem öltve szemrehányó tekintetet, ami, bár nem büntetés, mégis rosszul esik neki. Ilyen nyíltszívűek vagyunk a magunk közötti érintkezésben, azt azonban, amit az állam parancsolt, elsősorban tiszteletből nem merjük áthágni, engedelmeskedve azoknak, akik éppen az élén állnak, és a törvényeknek, különösképpen azoknak, amelyek az igazságtalansággal sújtottakat védik, és azoknak, amelyek bár íratlanok, megsértésüket gyalázatnak tekinti.” (*Thuküdidész: A peloponnészoszi háború*)

„Ami az athéni kormányt illeti, azt ugyan nem helyeslem, hogy az alkotmánynak ezt a formáját választották, mert ezzel a választásukkal egyúttal azt is választották, hogy a hitványoknak jobban menjen a dolguk, mint az előkelőknek, ezért tehát nem helyeslem. De viszont, hogy – ha már egyszer így határoztak – alkotmányukat jól őrzik, és egyébként helyesen járnak el, még ha a többi görögök úgy látják is, hogy hibáznak – ezt ki fogom mutatni. Először is azt mondom, hogy nézetem szerint ott méltán kapnak többet a szegények és a nép, mint a nemesek és a gazdagok, azért, mert a nép hajtja a hajókat, s adja meg az államnak a hatalmat; hiszen a kormányosok, a hajóparancsnokok és alparancsnokok, másodkormányosok, hajóácsok – ezek adják meg az államnak a hatalmat, sokkal inkább, mint a nehézfegyverzetűek, a nemesek és az előkelők. Minthogy tehát így áll a dolog, méltányosnak látszik, hogy mindenki részesedjék a tisztségekben, részint a most szokásos sorsolás, részint a kézfeltartással való választás révén, s hogy minden polgár, aki csak akar, szólhat a nyilvánosság előtt. Aztán valahány tisztség van, mely, ha jó kezekben van, boldogulást, ha nem jó kézben, veszedelmet hoz az egész népre – ezekben a tisztségekben a nép nem is kíván részesedni. Úgy gondolják, hogy nem kell sorshúzás útján részesedniök sem a sztratégosz, sem a hipparkhosz tisztségében, hiszen tudja a nép is, hogy több haszon van abból, ha nem maga látja el ezeket a hivatalokat, hanem hagyja, hogy a legtekintélyesebbek lássák el. Hanem valahány tisztség van, amely fizetéssel jár és hasznót hoz a házhoz, azokat a nép törekszik betölteni. Azután itt van, amin a gyermekek is csodálkoznak, hogy mindenütt több előnyt biztosítanak a hitványoknak és szegényeknek, a népből való embereknek, mint az előkelőknek, de mindjárt kiderült, hogy éppen ezzel őrzik meg a demokráciát. Mert, ha a szegényeknek, a népből valóknak, a kisembereknek jól megy dolguk, és az ilyenek tömeggé lesznek, gyarapítják a demokráciát, ha viszont a gazdagoknak és előkelőknek menne jól a dolguk, úgy a népből való emberek éppen a saját magukkal szemben álló pártot erősítenék.” (*Pszeudo-Xenophón: Az athéni állam*)

3. A feladat az athéni demokrácia intézményrendszerével kapcsolatos.

Jelölje meg az ábra tanulmányozását követően az alábbi állításokról, igazak vagy hamisak! (Elemenként 1 pont.)

Döntse el, mely állítások igazak!

- a) A demokrácia létrejöttét követően az athéni állam legnagyobb hatalommal rendelkező testülete az Areioszpagosz volt.
- b) A sztratégoszt (hadvezért) azért választották, mert a hadvezetéshez szakértelemre volt szükség.
- c) Az ötszázak tanácsának tagjait közvetlenül az ekklésia választotta.
- d) A tisztségek többségét sorsolták, hogy minden athéni polgárnak legyen esélye hivatalt viselni.

4. A feladat az ókori görög történelemre vonatkozik.

Egy nagy politikus (Kr. e. 638–558.) önmagáról írt versének részletét idézzük.

Oldja meg ismeretei és a forrás segítségével a feladatokat!

„Abból, miért a nép szavamra összegyűlt,
Mit adtam én fel, míg minden célhoz nem ért?
Tanúm legyen, ha majd ítélni fogsz, Idő,
Az istenek nagy és kegyelmes anyja, Gé,
A barna föld, amelyből sok jelzőkövet
Kitéptem, itt is, ott is, mely leverve volt:
Így lett, mi addig szolga volt, a Föld szabad.
S az istentől rendelt hazába is sokat
Vezettem vissza, kit rabként hurcoltak el,
Ez jogtalan, más régi törvények szerint
Adósságáért volt földönfutó, amíg
Athén nyelvén többé beszélni sem tudott.

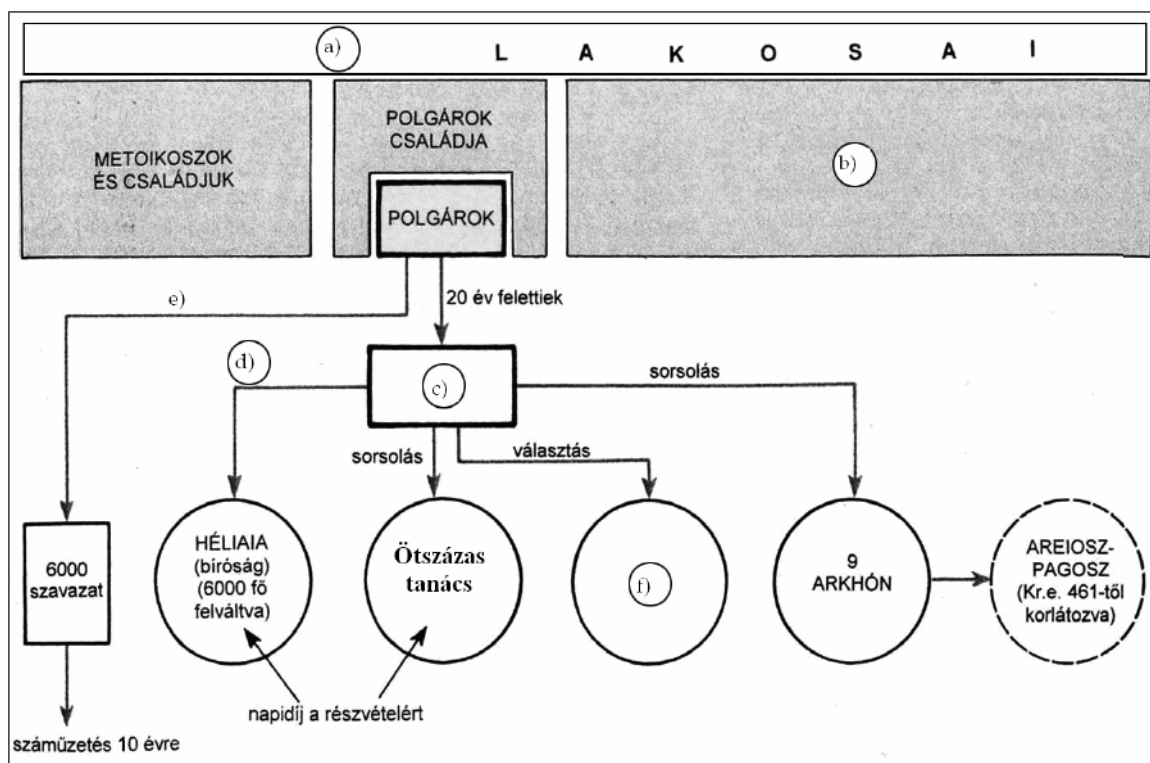
Voltak, kik itthon szenvedtek rút szolgaság
alatt, szeszélyes gazdáik parancsait
Rettegve: én szabaddá tettem őket is.”

- a) Nevezze meg a vers szerzőjét!.....(0,5 pont)
b) Nevezze meg működésének helyét!(0,5 pont)
c) Nevezze meg politikusi működésének idejét!(0,5 pont)
d) Az általa ekkor viselt legmagasabb tisztség:(0,5 pont)
e) Foglalja össze az idézetben említett két intézkedés lényegét!
.....(0,5 pont)
..... (0,5 pont)
f) Milyen egyéb reformot tud a politikus személyéhez kötni, amely nem szerepel a szövegben?
.....
..... (1 pont)

5. A feladat az ókori görög történelemre vonatkozik.

Írja a pontozott vonalra a felsorolt válaszlehetőségek közül a megfelelőt! (Egy elemet nem lehet társítani.) – Elemenként 0,5 pont.

népgyűlés – cserépszavazás – szenátus – Athén – rabszolgák – sztratégoszok – sorsolás

Az athéni társadalom és állam Periklész idején

- a)
b)
c)
d)
e)
f)